

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
ŽUPANJA

Mestni trg 1, 1000 Ljubljana
☎ 306-10-10 ☎ 306-12-14

Šifra: 032-166/2005-10
Datum: 4. 10. 2005

MESTNEMU SVETU MESTNE OBČINE LJUBLJANA

ZADEVA: Dodatno gradivo in predlog sklepa k 1. točki 36. izredne seje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Na podlagi sklepa, ki ga je Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejel na prvem zasedanju 36. izredne seje dne 11. 7. 2005 ob obravnavi 1. točke z naslovom: »Stanje nogometa oziroma športa v Ljubljani danes in v prihodnje«, vam v prilogi posredujem v obravnavo gradivo z naslovom:
»Predlog Strategije razvoja - temeljne razvojne usmeritve športa v Mestni občini Ljubljana do leta 2012«.

Gradivo sta pripravila Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport in Športna zveza Ljubljane. Na seji mestnega sveta in pristojnega Odbora za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport bodo gradivo predstavili poročevalci:

- Nada PAVŠER, načelnica Oddelka za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport,
- Marko TRŠKAN, vodja Službe za šport in
- Oto GIACOMELLI, Športna zveza Ljubljane.

Mestnemu svet predlagam, da k 1. točki 36. izredne seje sprejme naslednji dodatni

PREDLOG SKLEPA:

Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme Predlog Strategije razvoja – temeljne razvojne usmeritve športa v Mestni občini Ljubljana do leta 2012.

ŽUPANJA
Danica SIMŠIČ

Obrazložitev predloga »Strategija razvoja – temeljne razvojne usmeritve športa v Mestni občini Ljubljana do leta 2012«

PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za sprejem predloga Usmeritev za razvoj športa v javnem interesu v Mestni občini Ljubljana je 3. člen Zakona o športu (UL.RS št. 22/98), Nacionalni program športa v Slovenije (UL.RS št. 24/2000) ter Statut MOL (UL.RS št. 32/95, 33/95, 71/97, 13/98, 24/00 in 6/01).

RAZLOGI IN CILJI, ZARADI KATERIH JE AKT POTREBEN

S sprejetjem dveh temeljnih dokumentov, ki opredeljujeta šport, so bile podane podlage za sprejem izvedbenih dokumentov za področje športa, ki je v javnem interesu, tudi v lokalnih skupnostih. Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji je sprejel Državni zbor 3.3.2000, veljati pa je začel 17.3.2000. S sprejetjem nacionalnega programa so bili dani okviri za celosten razvoj športa v Sloveniji, kar je omogočilo lokalnim skupnostim, da za svoje področje sprejemajo ustrezne razvojne usmeritve v športu. Z Nacionalnim programom športa se določajo vsebine športa, ki so v javnem interesu in finančni okviri za sofinanciranje posameznih segmentov športa. V zakonu o športu je določeno, da lokalna skupnost za svoje področje določi programe športa, ki so v javnem interesu v lokalni skupnosti in merila, ki so podlaga za določitev sofinanciranje posameznih programov športa.

Strateški cilj razvoja športa v mestni občini Ljubljana je doseči, da postane šport nepogrešljiva prvina kvalitete življenja vseh prebivalcev Ljubljane. Za uresničevanje tega cilja bomo iz sredstev proračuna podpirali izvajanje naslednjih programov športa: športna infrastruktura, šport otrok in mladine, športna rekreacija, vrhunski in kakovostni šport in spremljajoče dejavnosti.

V mestni občini Ljubljana smo pripravili dokument »Strategija razvoja – temeljne razvojne usmeritve športa v Mestni občini Ljubljana do leta 2012«, ki opredeljuje športne programe, projekte in naloge, ki so v javnem interesu v Mestni občini Ljubljana in okvirne opredelitve za sofinanciranje teh programov. Strategija je podlaga za pripravo in sprejem letnega programa športa, ki ga vsako leto potrjuje Mestni svet ob sprejemu proračuna. Pravilniki in drugi akti, ki so podlaga za operacionalizacijo letnega programa športa, ki se sofinancira iz proračuna Mestne občine Ljubljana, bodo pripravljene v dveh mesecih po sprejetju Strategije in posredovani v razpravo in sprejem mestnim svetnikom v decembru 2005.

OCENA STANJA NA PODROČJU, KI GA AKT UREJA

Usmeritve temeljijo na oceni stanja, ki opredeljujejo doseženo stopnjo razvoja športa v Mestni občini Ljubljana v primerjavi z Nacionalnim programom športa v Republiki Sloveniji. Iz ocene stanja je razvidno, da je šport v Mestni občini Ljubljana sorazmerno dobro razvit in da na področju športa otrok in mladine celo presega izhodišča v Nacionalnem programu, zaostajamo pa na področju športne infrastrukture. Nacionalni program športa opredeljuje, kot normativ do leta 2010, 0,5 m² pokritega in 3 m² nepokritega športnega prostora na prebivalca. Trenutno stanje v MOL je 0,39 m² pokritega in 2,72 m² nepokritega

športnega prostora na prebivalca. Iz ocene razvojne možnosti izhaja, da je v mestni občini Ljubljana realno možno do leta 2012 sorazmerne potrebne športne površine zagotoviti.

POGLAVITNE REŠITVE

Pri pripravi dokumenta smo izhajali iz naslednjih načel:

1. Programi športa so namenjeni posameznikom in njegovim pravicam do sodelovanja na področju športa, ki je v javnem interesu MOL.
2. Proračunska sredstva so pod enakimi pogoji dostopna vsakemu posamezniku.

Organizacijske oblike, v katere se oblikujejo izvajalci programov športa, temeljijo na določenih Zakona o športu, s tem da imajo pod enakimi pogoji prednost izvajalci, ki so ustanovljeni na podlagi Zakona o društvih. Obseg finančnih sredstev, ki se namenjajo za posamezne programe športa, ki je v javnem interesu, je uokvirjen s proračunskimi možnostmi Mestne občine Ljubljana.

Na področju športne infrastrukture opredeljujemo izgradnjo manjkajočih športnih površin do opredeljenega normativa v Nacionalnem programu športa in način upravljanja in vzdrževanje športnih objektov, ki so v lasti MOL. Upravljalci bodo z gospodarjenjem s športnimi objekti zagotavljali ustvarjanje lastnih sredstev in s tem zmanjšali sredstva proračuna, ki se namenjajo za tekoče obratovanje športnega objekta.

Z usmeritvami opredeljujemo, da je v javnem interesu na področju športa v prvi vrsti šport otrok in mladine ter športna rekreacija v najširšem pomenu besede, da je v okviru tega segmenta športa vključena tudi športna dejavnost študentov in invalidov in to tako v organiziranih kot neorganiziranih oblikah dejavnosti.

Na področju športa otrok in mladine bomo s proračunskimi sredstvi zagotavljali programe, ki optimalno razvijajo motorično sposobnost otrok in mladine in najbolj nadarjenim omogočajo vključevanje v programe kakovostnega in vrhunskega športa.

Na področju športne rekreacije bomo zagotavljali pogoje za ukvarjanje s športno rekreacijo vsem slojem in kategorijam prebivalstva in to tako v organiziranih kot neorganiziranih oblikah.

Z izgradnjo in vzdrževanjem športne infrastrukture bomo ustvarjali razmere za ukvarjanje s športom čim večjega števila Ljubljančanov. Starostni kategoriji od 18 do 25 let, v kar so vključeni tudi študentje, invalidi in upokojenci, bomo sofinancirali uporabo objektov. Za skupine, kjer je to strokovno upravičeno, pa tudi strokovni kader.

OCENA FINANČNIH IN DRUGIH POSLEDIC SPREJEMA AKTA

Za 100 % realizacijo programov, ki jih Nacionalni program športa v RS predvideva v Mestni občini Ljubljana, bi morali letno do leta 2012 povečati sredstva za realno 6%.

Za kvalitetno načrtovanje razvoja športa, ki bo v javnem interesu v naslednjem obdobju, je potrebno ločeno obravnavati rast proračunskih sredstev za dejavnost in rast proračunskih

sredstev za investicije v športno infrastrukturo. Izhodišče za oceno razvojnih možnosti predstavlja delež sredstev za šport v proračunu MOL za leto 2004.

- ob 6% realni rasti sredstev za šport bomo zagotovili povečanje športno aktivnega prebivalstva za do 1% letno, z izboljšanjem pogojev vadbe za šport nadarjenih otrok in mladine bomo povečali število kategoriziranih športnikov za do 0,5 % letno in zagotovili primerno funkcionalno uporabnost športnih objektov. Na podlagi interesa Ljubljančanov pa bomo namenili za izbrane ekipe v kolektivnih športih, ki tekmujejo v Evropskih ligah enak delež sredstev kot v letu 2002. Investicije v športne objekte:

Načrtovanje vlaganj v športne objekte in naprave, odprte in pokrite površine, v MOL bo temeljilo na:

- opredeljenih prednostnih programih športa za vse in vrhunškega športa,
- prostorskih planih in rezervaciji površin v športne namene,
- finančnih možnosti proračuna,
- medsektorskem usklajevanju potreb vzgojno-izobraževalnih ustanov in športnih organizacij, upoštevajoč tudi pogoje za prirejanje velikih in večjih mednarodnih športnih tekmovanj,
- strokovni verifikaciji izvedbenih načrtov z vidika funkcionalnosti in gospodarnosti z angažiranjem strokovno pristojne institucije.

Z zagotavljanjem prostorske in projektne dokumentacije bo MOL podpirala prizadevanja za odpravljanje ozkih grl in belih lis v četrtnih skupnostih, kjer je zaradi premajhnih zmogljivosti otežen ali močno oviran razvoj zlasti množičnih oblik športne dejavnosti prebivalstva.

MOL bo obenem podpiral postopno doseganje evropskih standardov za izvajanje tistih prednostnih programov vrhunškega športa in z njimi povezanih kakovostnih mednarodnih športnih prireditev in tekmovanj. Le na teh temeljih se bo krepila konkurenčna sposobnost ljubljanskih vrhunskih športnikov in ekip v mednarodnem merilu, všteti zaželen oz. sorazmeren delež v slovenskih državnih reprezentancah (zlasti) olimpijskih športnih panog ter v slovenskih olimpijskih zastopstvih.

Prednostni projekti za športne objekte, ki jih potrebujemo v MOL in jih bomo predvidoma izgradili v MOL do leta 2012, so:

- osrednji nogometni štadion (v prvi fazi z do 15.000 gledalci),
- pokriti olimpijski plavalni bazen,
- večnamenska športna dvorana z do 8000 sedeži,
- skakalni center s športnim parkom nad Podutikom) z veliko skakalnico K-120 ter rolnarsko-rolarsko-kolesarsko progo za ljubiteljsko in selektivno športno dejavnost mladih (kolesarji, smučarski tekači in biatlonci itn.),
- dvorano osrednjega gimnastičnega centra
- nova ledena ploščad, namenjena učenju drsanja ter trening mladih hokejskih selekcij in umetnostnih drsalcev,
- ureditev športno rekreacijskih površin ob Savi

Za realizacijo programa investicij bo Mestni svet MOL na podlagi strokovnih študij o funkcionalnosti in gospodarnosti sprejel posebne sklepe. Posebej bo treba zelo tehtno analizirati in oceniti realno potrebno število sedežev za gledalce, saj to močno povečuje vzdrževalne stroške pokritih objektov.

MOL – Služba za šport

MOL si bo skupaj s športnimi organizacijami prizadeval pritegniti k realizaciji oz. financiranju najbolj zajetnih investicij tudi denar iz drugih virov, še posebej za tiste projekte, ki so nacionalnega pomena in bodo predstavljali osrednje vadbena in prireditvena središča za vso Slovenijo. Ob pričakovanem deležu denarja iz proračuna Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ) in Fundacije za financiranje športnih organizacij (FŠO) je utemeljeno zlasti pri financiranju spremljajočih programov v sklopu športnih centrov računati tudi z zasebnimi investitorji.

Pripravil:
Marko TRŠKAN

Načelnica oddelka
Nada PAVŠER

Strategija razvoja – temeljne razvojne usmeritve športa v Mestni občini Ljubljana do leta 2012

Mestna občina Ljubljana
Oddelek za predšolsko vzgojo izobraževanje in šport
Služba za šport

VSEBINA

I. UVOD	9
II. TEMELJNE USMERITVE IN CILJI	9
2.1 Osnovna izhodišča	9
2.1.1 Šport za vse (ŠV)	10
2.1.2 Vrhunski šport (VŠ)	10
III. OCENA STANJA IN RAZVOJNIH MOŽNOSTI ŠPORTA V MOL	11
3.1. Nekaj splošnih in metodoloških opozoril	11
3.1.1 Šport v MOL je zgodovinsko evropsko primerljiv	11
3.1.2 Ni zanesljivih indikatorjev za oceno stanja	11
3.1.3 Najbolj zanesljiv je pregled nad dosežki športnikov	12
3.1.4 Profesionalne ekipe kot gospodarski subjekti	12
3.1.5 Infrastruktura in prostovoljci v športu	13
3.1.6 Vezi in ločnice med ŠV in VŠ	13
3.1.7 Institut članstva – temelj statusa javnega pomena	14
3.2. Ocena stanja in razvojnih možnosti športa za vse v MOL	14
3.2.1 Šport otrok in mladine	14
3.2.1.1 Predšolski otroci in šport	14
3.2.1.2 Osnovnošolci in šport	15
3.2.1.3 Šport mladih v srednješolskem obdobju	16
3.2.1.4 Študentski šport	17
3.2.2 Šport za vse odraslih občanov	17
3.2.3 Nekaj sklepnih misli	18
3.3 Ocena stanja in razvojnih možnosti VŠ	19
3.3.1 Ocena stanja	19
3.3.1.1 Zaostrene finančne razmere in zastarela infrastruktura	19
3.3.1.2 Vse bolj majavi temelji VŠ	20
3.3.1.3 Ljubljana drsi navzdol	20
3.3.2 Ocena razvojnih možnosti	21
3.3.2.1 Športne šole temelj sistema	22
3.3.2.2 Odprtost in konkurenca – notranje gonilo sistema	22
3.4 Športna infrastruktura z vidika potreb in prihodnjega razvoja ŠV in VŠ	22
3.4.1 Nekaj splošnih ugotovitev	22
3.4.2 Velika razhajanja glede normativov	23
3.4.3 Mreža športne infrastrukture z vidika ŠV in VŠ	24
IV. OBLIKOVANJE MERIL ZA SOFINANCIRANJE ŠPORTNIH PROGRAMOV V MOL	24
4.1 Izhodišča	24
4.2 Opredelitev vsebinskih prvin programov ŠV in VŠ	25
4.2.1 Programi dejavnosti	25
4.2.2 Podporni programi	26
4.2.3 Investicijsko vzdrževanje in gradnja športne infrastrukture	26
4.2.4 Organiziranost in administrativna režija	26
4.3 Športni subjekti in javno sofinanciranje	27

V. IZHODIŠČA ZA VREDNOTENJE ŠPORTNIH PROGRAMOV	27
5.1 Vrednotenje programov dejavnosti na področju športa za vse	27
5.2. Vrednotenje programov prednostnih športnih panog	27
5.3 Vrednotenje prednostnih individualnih programov in programov ekip športnih panog iz 2. in 3. skupine	28
VI. URESNIČEVANJE RAZVOJNIH USMERITEV IN CILJEV	29
6. 1. Prednostni programi športa za vse – šport mladih	29
6.1.1 Šport predšolskih otrok	29
6.1.2 Šport osnovnošolskih otrok	30
6.1.2 Šport srednješolskih in študentskih rodov	30
6.1.3 Šport otrok in mladine s posebnimi potrebami	30
6. 2. Neprednostni programi športa za vse	30
6.2.1 Športno-rekreativni programi odraslih in starostnikov	31
6.2.2 Športno-rekreativni programi invalidov	31
6.3. Prednostni programi vrhunskega športa	31
6.3.1 Programi prednostnih športnih panog	31
6.3.1.1 Razvrščanje športnih panog	31
6.3.1.2 Posledice razvrščanja	32
6.3.1.3 Postopek razvrščanje športnih panog v skupine	32
6.4. Spremljajoča dejavnost	32
6.4.1. Mednarodne športne prireditve n sodelovanje	32
6.4.2 Dodatno izobraževanje in usposabljanje strokovnih kadrov	33
6.4.3 Nagrade Marjana Rožanca in ŠZL	33
VII. FINANCIRANJE ŠPORTA V MOL	33
VIII. UPRAVLJANJE ŠPORTA V LJUBLJANI	35

I. UVOD

Šport je bio-psiho-socialni, kulturni in ekonomski fenomen sodobne družbe ter prvina kakovosti življenja z večplastnim pomenom za posameznika in družbo. Kot dejavnik socialne integracije velja za nepogrešljivo civilizacijsko vrednoto in pomemben dejavnik v človekovem razvoju.

Zavedajoč se teh, z drugimi dejavnostmi nenadomestljivih pozitivnih razsežnosti športa, pa tudi možnosti, da se šport zlorablja, na primer s pojavi nasilja in dopingom, športnice in športnike pa izkorišča, je Svet Evrope sprejel kodeks o etiki v športu in evropsko listino o športu, ki jo je leta 1994 ratificirala tudi vlada Republike Slovenije. Evropska listina o športu vzpostavlja temeljna izhodišča in smernice za nadaljnji razvoj športa in zavezuje vlade, posredno pa tudi lokalne skupnosti, da sprejmejo ustrezne ukrepe za uresničevanje njenih določil.

Evropska listina o športu (3. člen) poudarja dopolnilno oz. subsidiarno (podporno) vlogo (državnih in lokalnih) oblasti in bistveni pomen sodelovanja s civilno (društveno) športno sfero. V RS se razvoj športa spodbuja predvsem prek uresničevanja javnega interesa v športu. Pri tem se lokalne skupnosti opirajo na zakon o športu (1998) in nacionalni program športa v RS (2000). MOL zato utemeljuje uresničevanje javnega interesa v športu s poudarjeno tesnim sodelovanjem s Športno zvezo Ljubljane in drugimi športnimi društvi in združenji ter na ta način utrjuje gnotne, organizacijske in strokovne temelje civilne (društvene) športne sfere.

II. TEMELJNE USMERITVE IN CILJI

2.1 Osnovna izhodišča

Temeljna usmeritev in cilj dejavnosti MO Ljubljana in njenih pristojnih služb na področju športa je vsestranska krepitev športne kulture prebivalcev slovenskega glavnega mesta in s tem športne kulture v državi Sloveniji.

Neposredni izraz takšnega ciljno naravnane delovanja je celovito in v kar največji meri uravnoteženo spodbujanje razvoja športne dejavnosti na dveh med seboj prepletenih in obenem dopolnjujočih se področjih športa za vse (praviloma množičnih pojavnih oblik) in (po naravi selektivnega) vrhunškega športa.

Šport za vse, ki ga predstavljajo obenem vse pojavne oblike športa in vsi športno aktivni prebivalci na območju MOL, svoje temelje vzpostavlja prek športne vzgoje v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, v vseh generacijskih sklopih pa zlasti prek rednih, sistematično organiziranih oblik športne dejavnosti v športnih društvih.

Vrhunski šport neposredno predstavljajo kategorizirani perspektivni in vrhunski športniki (na podlagi enotnih meril OKS-ZŠZ), njegove temelje pa na podlagi strokovno utemeljenih meril posameznih športnih panog izbran nadarjeni športni naraščaj pionirskih in mladinskih starostnih kategorij.

Dosežena raven razvoja športa vseh pojavnih oblik, vse bolj izražene prostočasne potrebe ljudi po gibalnih (športnih) aktivnostih za ohranjanje bio-psiho-socialnega ravnotežja kot tudi spodbujanje zdrave kompetitivnosti v obliki spodbujanja vrhunskih športnih stvaritev posameznikov in ekip so izzivi, na katere se MO Ljubljana odziva sistematično in načrtno z vsemi svojimi razpoložljivimi močmi.

Pri snovanju razvojnih oz. spodbujevalnih ukrepov MOL izhaja iz podmene, da partnerstvo med vzgojno-izobraževalnimi ustanovami (zlasti vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami) na eni strani ter civilno (društveno) športno sfero – z dejavnim sodelovanjem oz. udeležbo njenih lastnih izvedbenih subjektov (Agencija za šport Ljubljane) v programe na obeh področjih – po drugi plati zagotavlja optimalne sinergične učinke.

Ukvarjanje s športom je nasploh v javnem interesu. Z vidika večstranskih pozitivnih sinergičnih vplivov za posameznika in družbo se javni interes še posebej osredotoča na organizirane oblike športne aktivnosti.

MOL prevzema odgovornost, da v skladu s svojimi pristojnostmi in gmotnimi možnostmi omogoča optimalne možnosti za razvoj športa v javnem interesu na svojem območju. Predpogoj razmaha športa je zato tesno in ustvarjalno sodelovanje s civilno (društveno) športno sfero, torej s športnimi društvi in Športno zvezo Ljubljane. Le-ta v odnosu do MOL s pooblastilom športnih društev opravlja vlogo njihovega zastopnika in programskega usklajevalca.

2.1.1 Šport za vse (ŠV)

Poglavitni cilj spodbujanja razvoja športa za vse je – v celoti gledano – množično ukvarjanje prebivalcev na območju MO Ljubljana s športom vseh možnih pojavnih oblik, ne glede na socialne, starostne, zdravstvene, spolne in druge razlike med njimi. To kajpak velja ob podmeni, da temelji na humanih načelih in spoštovanju fair playja.

Organizirane oblike športa za vse v javnem interesu temeljijo na interesnem in prostovoljnem včlanjevanju v športna društva, ustanovljena na podlagi zakona o društvih. Članstvo je temelj verodostojnosti športnih organizacij civilne (društvene) sfere in bistveni pogoj, da se lahko s svojimi programi potegujejo za sofinanciranje iz javnih sredstev.

Športna vzgoja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in društvih ter ukvarjanje s športom nasploh sta nenadomestljivi in nezamenljivi prvini priprave mladih rodov na vsebinsko in doživljajsko bogato preživljanje prostega časa v vseh starostnih obdobjih ter na vstop v delovno aktivno življenjsko obdobje. Zaradi tega in nasploh mnogostranskega preventivnega pomena športa za posameznika in družbo, se v javnem interesu namenja prednostno pozornost množičnim oblikam športa mladih.

2.1.2 Vrhunski šport (VŠ)

Poglavitni cilj spodbujanja razvoja vrhunškega športa z vidika MO Ljubljana so vrhunski športni rezultati oz. stvaritve športnic in športnikov ter športnih ekip slovenskega glavnega mesta. Mesto Ljubljana na ta način preverja svojo športno konkurenčnost v tekmovalnih sistemih nacionalnih in mednarodnih športnih zvez vse do ravni evropskih in svetovnih prvenstev ter poletnih in zimskih olimpijskih iger Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK).

Uspešnost v vrhunskem športu je pogojena s ciljno naravnanimi ukrepi vodenja in spodbujanja športne ustvarjalnosti nadarjenih posameznikov bodisi v individualnih športnih zvrsteh bodisi v kolektivni interakciji v športnih ekipah kolektivnih športnih panog. Zaradi omejenih človeških, strokovnih, organizacijskih in gmotnih virov vodenje in spodbujanje razvoja vrhunske športne ustvarjalnosti nujno temelji na izboru in sofinanciranju prednostnih programov vrhunskega športa.

Izbor prednostnih programov vrhunskega športa temelji na merilih, ki predpostavljajo sistematično razvijanje temeljev uspešnosti športnic in športnikov zlasti olimpijskih športnih panog in disciplin, ki so z vrhunskimi dosežki posameznikov in/ali ekip značilno sooblikovale športno podobo in športno kulturo Ljubljane.

Prednostni status uživajo tudi programi kategoriziranih perspektivnih in vrhunskih športnikov ter (v izjemnih primerih) ekip drugih športnih panog, ki z dosežki in strokovno ocenjenimi potenciali obetajo v relativno kratkem, največ srednjeročnem obdobju enega olimpijskega ciklusa uresničitev vrhunskih športnih ciljev.

Merila za izbor prednostnih programov, ki jih sooblikuje ŠZ Ljubljane, sprejme pa mestni svet MOL, predpostavljajo tudi sistematično sprotno, kratkoročno (letno) in srednjeročno (olimpijski cikel) preverjanje rezultatov prednostnih programov vrhunskega športa tako z vidika športnih panog oz. disciplin kot tudi izbranih posameznikov oz. ekip.

III. OCENA STANJA IN RAZVOJNIH MOŽNOSTI ŠPORTA V MOL

3.1. Nekaj splošnih in metodoloških opozoril

3.1.1 Šport v MOL je zgodovinsko evropsko primerljiv

Šport na območju MO Ljubljana, poleg (obvezne) športne vzgoje in interesnih dejavnosti v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, je od ustanovitve Južnega Sokola (1863) do danes pognal močne korenine. Obstoji v podobi večine za evropski športni prostor značilnih pojavnih oblik, športnih panog in disciplin ter aktivnosti, ki po zgodovinskem izvoru ali sorodnosti (npr. šah, planinstvo, taborništvo itn.) sodijo v slovensko športno družino.

Tako po množičnosti udeležencev kot tudi z vrhunskimi dosežki športnic in športnikov, ki s kolajnami z EP, SP ter poletnih in zimskih OL segajo na raven najvišjih ustvarjalnih storitev ljudi, je ljubljanski šport z zgodovinskega vidika v veliki meri primerljiv s športno najbolj razvitimi okolji evropskih držav.

3.1.2 Ni zanesljivih indikatorjev za oceno stanja

Kadarkoli se pristojni športni dejavniki, bodisi (državne in lokalne) upravne športne strukture bodisi društveno-civilne športne organizacije (združenja in zveze), lotevajo izdelave analize razmer v športu in na njej temelječih ocen razvojnih možnosti športa v prihodnje, se znajdejo pred velikimi metodološkimi zagatami.

Nobena resna institucija oz. športni subjekt se ne more in ne sme zadovoljiti samo z zelo poenostavljenimi podatki (ocenami) o deležu in starostni strukturi prebivalstva, ki se redno

ali/in občasno, organizirano ali/in neorganizirano ukvarja s športom. Za ugotavljanje zanesljivih podatkov o športni aktivnosti prebivalstva bi namreč najprej potrebovali dokaj natančno kvantitativno opredelitev (normo) oz. razmejitev med pojmi redno/občasno ter organizirano/neorganizirano, kar je predvsem naloga Inštituta za šport pri Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani.

Seveda pa bi bilo treba poznati tudi stanje oz. tendence gibanja parametrov psihofizične sposobnosti posameznih skupin prebivalstva. O tem pa je v danih razmerah mogoče sklepati le posredno, predvsem prek indikatorjev zdravstvenega stanja prebivalstva.

Šele v tem primeru bi bilo mogoče zares zanesljivo sklepati o stanju in povezanosti obsega športne aktivnosti prebivalstva na eni strani ter njenih učinkih na povprečne vrednosti parametrov psihosomatskega statusa populacije oz. njenih starostnih izsekov, navsezadnje pa tudi o odstopanju posameznikov od njih.

O pozitivnem vplivu športne aktivnosti na splošno zdravstveno stanje in psihofizični zmogljivosti prebivalstva seveda ni nobenega dvoma. Zato so dragoceni tudi delni podatki.

O športni aktivnosti odraslih jih na primer za vso državo dobivamo prek javnomnenjskih raziskav, na voljo so podatki o številu predšolskih otrok v vrtcih, osnovnošolcev in srednješolcev, ki so deležni različnih animacijskih športnih programov oz. redne športne vzgoje itn. Prav tako so na voljo dokaj zanesljivi podatki o članstvu in aktivnih v športnih društvih, ki na območju MOL razvijajo in gojijo izjemno širok spekter športne ponudbe v različnih aktivnostih ter številnih športnih panogah in disciplinah.

3.1.3 Najbolj zanesljiv je pregled nad dosežki športnikov

Najbolj zanesljivi in primerljivi so podatki o selekcionirani športni populaciji vseh relevantnih starostnih skupin, ki tvorijo temelje vrhunškega športa v slovenskem glavnem mestu, z njenim vrhom vred, ki ga tvorijo – na podlagi enotnih meril OKS-ZŠZ – kategorizirani vrhunski športnice in športniki. Z drugimi besedami, dosegljivi so tako rekoč skoraj vsi relevantni podatki o dosežkih perspektivnih in vrhunskih športnikov, ki zrcalijo kompetitivnost Ljubljane v slovenskem in mednarodnem športnem prostoru ter njen delež v slovenskih uspehih na EP, SP in OI.

V športnih društvih, nosilcih vrhunškega športa v Ljubljani, so in bodo v prihodnje nadaljevali športno pot in dozoreli na vrhunsko raven tudi nadarjeni športnice in športniki iz drugih slovenskih in tujih okolij. Skrb za talente iz lastnih človeških potencialov pa mora biti zato kvečjemu še bolj sistematična, če hoče slovenska metropola ostati športno visoko kompetitivna v mednarodnem športnem prostoru.

3.1.4 Profesionalne ekipe in profesionalni športniki kot gospodarski subjekti

S tega in drugih relevantnih vidikov je treba pri ugotavljanju stanja in razvojnih možnosti posebno pozornost posvetiti mestu in vlogi profesionalnih ekip v ljubljanskem vrhunskem športu. Pri tem se ni mogoče izogniti podmeni, da se morajo po evropskih vzorih tako rekoč »zdaj« transformirati v gospodarske subjekte.

Čeprav pod plaščem društvene zakonodaje so gospodarske družbe de facto že zdaj, zato bi si morale svojo existenco zagotavljati na trgu brez neposrednega javnega subvencioniranja njihove dejavnosti. To pa seveda ne pomeni, da se javni interes za uspešnost teh subjektov - čeprav posredno - ne bi več izkazoval v sofinanciranju procesa vzgoje in selekcioniranja nadarjenih igralcev in igralk v okviru prednostnih programov vrhunškega športa.

To tudi ne pomeni, da MOL, če bo presodila, da navedene profesionalne ekipe pomembno prispevajo k prepoznavnosti in promociji glavnega mesta, ne bi vstopila kot sofinancer (delničar, sovlagatelj) v te gospodarske družbe, vendar ne iz finančnih postavk javnih sredstev namenjenih za programe športa, ki so v javnem interesu. Smiselno enako bo MOL obravnavala tudi statusne pravice profesionalnih športnikov v individualnih športnih panogah.

3.1.5 Infrastruktura in prostovoljci v športu

Z vidika ocene stanja in razvojnih možnosti športa v MOL v obeh njegovih osnovnih agregatih, športu za vse (v vseh možnih in nasploh množičnih pojavnih oblikah) ter (nujno selektivnem) vrhunškem športu, so še posebej pomembne razpoložljive zmogljivosti in prostorske možnosti za razvoj športne infrastrukture, število in usposobljenost strokovnih in organizacijskih kadrov ter razpoložljivo mnogovrstno znanje (o športu) nasploh. Velika napaka bi bila, če bi pri tem prezrli vlogo in pomen prostovoljcev (»brez njih ni športa«), ki jih v EU laskavo poimenujejo »voluntary power« (prostovoljna sila).

S povedanim je bilo nujno treba opozoriti na nedodelan instrumentarij indikatorjev (v naravnem izrazu) za spremljanje in načrtovanje razvoja športa v Sloveniji nasploh. To še zlasti otežuje analiziranje razmer in načrtovanje v tako veliki aglomeraciji, kakršna je MOL. Opisnim ocenam in predpostavkam se zato ni mogoče izogniti.

3.1.6 Vezi in ločnice med ŠV in VŠ

Iz povedanega sledi, da je ob razpoložljivih podatkih pravzaprav še najtežje zanesljivo oceniti razmere in prepoznati razvojne tendence na področju športa za vse. K temu prispevajo tudi terminološke nedoslednosti v zakonu o športu in nacionalnem programu, nerazločevanje akcij od rednega ukvarjanja s športom kot bistvenim ciljem in smotrom dejavnosti vseh športnih organizacij ter prepoznavna vsebinska nepovezanost med tema dvema poloma.

To se kaže tudi v povsem po nepotrebem nepovezanem in neusklajenem delovanju Agencije za šport Ljubljana na eni strani ter Športne zveze Ljubljane z v njej povezanimi društvi na drugi. Odprto je tudi marsikatero metodološko vprašanje zajemanja oz. registracije aktivnih. Koristna bi bila, na primer, tudi vsaj načelna vsebinska razmejitev s področjem vrhunškega športa. Pri tem je kajpak treba imeti vedno na umu, da so tokovi obojesmerni, povrhu pa so tudi še tako specializirani športni subjekti vsaj do neke mere nosilci ene in druge dejavnosti.

V tem smislu je zato sicer smiselno obravnavati izsek športa mladih kot prepletajočo in med seboj oplajujočo se celoto, znati pa je treba potegniti tudi ločnice. Ne nazadnje z vidika javnega (so)financiranja. Utemeljena je namreč trditev, da vsake redne športne vadbe otrok in mladine s tekmovalnimi prvinami še ni mogoče imeti za reprodukcijski izsek

vrhunškega športa, zato so tudi finančne primerjave »jabolk in hrušk« sistematično napačne. Praviloma se kažejo v obliki pretežne porabe javnega denarja za »vrhunski šport«, kar pa med drugim demantira tudi padajoča konkurenčnost vrhunskih športnikov in ekip slovenskega glavnega mesta.

Na področje VŠ v širšem pomenu sodijo samo tiste oblike športne dejavnosti (športnega treniranja), ki jih je deležna selekcionirana populacija otrok in mladine s strokovno ocenjenimi visokimi možnostmi za doseganje vrhunskih rezultatov. Pa tudi ta vidik ni zadosten: športni trening mora po obsegu in strukturi izpolnjevati globalizirana merila VŠ!

3.1.7 Institut članstva – temelj statusa javnega pomena

K metodološkemu vprašanju navsezadnje sodi tudi nedosledno uveljavljanje in spoštovanje instituta članstva (in plačane članarine) kot temelja verodostojnosti športnih organizacij in osnovnega pogoja za status (društva) v javnem interesu ter na ta način tudi za javno sofinanciranje programov. Seveda to zrcalno velja tudi za področje vrhunškega športa in njegovih reprodukcijskih izsekov.

V povezavi z institutom članstva je treba omeniti po vsem sodeč čisto pozabljena šolska športna društva in s tem formalno vprašanje organizacijske integracije »interesnih športnih dejavnosti« v civilno (društveno) športno sfero prek pravne osebnosti osnovnih in srednjih šol.

3.2. Ocena stanja in razvojnih možnosti športa za vse v MOL

3.2.1 Šport otrok in mladine*

3.2.1.1 Predšolski otroci in šport

MOL se nedvomno upravičeno ponaša s tem, da v programe, ki jih izvaja Agencija za šport Ljubljana (AŠL), vključuje vse otroke v vrtcih. Letno se v program športne značke »Zlati sonček« vključi okoli 2360 otrok, v drsalne tečaje 1540 otrok, v tečaje rolanja 910 otrok, spomladanskih krosov se udeleži približno 1900 otrok, jesenskih okoli 2180 otrok, »Pohoda ob žici« pa okoli tri tisoč otrok (vsi podatki za šolsko leto 2004/05). Ne gre prezreti tudi več kot 2000 otrok (ocena) v programih prilagajanja na vodo, ki so jih izvajali v vrtcih in – zaradi uvedbe devetletke – tudi v osnovnih šolah.

Programi so že skoraj rutina, a se vendarle zastavlja vprašanje, kakšen delež celotne populacije predšolskih otrok je v te aktivnosti zajet in kaj je z otroci, ki so zunaj vrtcev? Ali to praznino kolikor toliko zapolnjujejo društva, ali pa njihove (popoldanske) vadbene oddelke (skupine) predšolskih otrok sestavljajo predvsem prav gibalno najbolj spodbujani otroci iz vrtcev (?), kar je seveda samo pozitivno.

Vprašanja se nizajo naprej, tudi ob podmeni, da so starši nasploh pripravljene finančno participirati pri stroških, v društvih pa tudi na različne načine prostovoljno sodelovati. Ali

* Opomba: namenoma izpuščamo izraz »interesna športna dejavnost«, saj vsa športna dejavnost temelji na interesu in prostovoljnosti. Seveda bi se dlakocepsko dalo razpravljati, ali otroci iz vrtcev počno to ali ono »prostovoljno« ali zato, ker jih vzgojiteljice nekam pripeljejo.

AŠL deluje kot povezovalni člen med društvi, vrtci in starši, da bi se njena dejavnost oplemenitila v optimalni rezultat?

V kakšni meri prispevajo k obsegu športne dejavnosti predšolskih otrok športna društva? Ali MOL ustrezno spodbuja oz. nagraduje društva z dotacijami, da bi bila kos obsežni nalogi? Ali so na voljo in kje ustrezni vadbeni prostori; kako odpraviti teritorialne bele lise? V odgovorih na omenjena vprašanja, upoštevajoč tudi kazalce o zdravstvenem stanju, se skrivajo tudi usmeritve, torej rezerve, h katerim bi bilo treba osredotočiti prihodnje napore, čeprav naj bi bilo v Ljubljani za ta starostni izsek otrok (še) najbolje poskrbljeno. Ker pa gre za naložbo v prihodnost otrok, se taki ambiciji preprosto ni mogoče odreči.

3.2.1.2 Osnovnošolci in šport

Osnovnošolci so tisti izsek populacije otrok, ki bi morala biti prek obvezne šolske športne vzgoje, prostovoljnih oblik športnih aktivnosti v šoli in še zlasti v društvih deležna največjih spodbud za oblikovanje trajnih športnih potreb in navad. Vsi vemo, da temu zaradi vrste objektivnih in subjektivnih vzrokov ni tako. Med drugim – z redkimi izjemami – ne gre prezreti odsotnosti usposobljenih učiteljev športne vzgoje v prvi, nekje celo v prvih dveh triadah OŠ.

Na znaten obseg aktivnosti kaže število vključenih otrok v programe učenja plavanja (po ocenah več kot 2000 otrok 2. razredov letno) in preverjanja znanja plavanja (po ocenah več kot 2300 otrok 5. razredov letno).^{*} Poleg tega je veliko otrok vključenih tudi v program športne značke Zlati sonček (skoraj 9000 otrok), šolska (?) športna tekmovanja v športnih igrah (po ocenah slabih 7000 otrok) ter individualnih zvrsteh (8860 otrok), veliko pa je sodelujočih na »Pohodu ob žici« (7500 otrok).

Številke, se nanašajo predvsem na akcije in ne na kontinuirano dejavnost. K temu je treba prišteti še velik delež od 25.000 redno aktivnih otrok in mladih v 80-urnih programih športnih društev, ki jih navaja služba za šport. Vseeno pa si ni mogoče ustvariti zanesljive slike o obsegu in kakovosti športne aktivnosti osnovnošolske populacije. Zlasti ni mogoče oceniti njenih dejanskih vplivov na psihosomatski status (poenostavljeno tudi zdravje) otrok, kar bi moral biti prvenstveni družbeni interes.

Zato se vnovič zastavljajo podobna vprašanja kot pri predšolskih otrocih, pa še kakšno novo. Nobenega dvoma namreč ni, da morajo z vidika potreb osnovnošolskih generacij in tudi razvojnih perspektiv športa v MOL nasploh odločilno vlogo odigrati društva (z usklajenim programom v ŠZLj), kajpak v partnerskem sodelovanju s šolstvom in z asistenco AŠL.

Plodna razmerja si je mogoče zamišljati predvsem tedaj, ko bi AŠL postala dejanski skupni strokovni izvedbeni mehanizem MOL in ŠZLj. Eden izmed pomembnih instrumentov in predpogoj uresničevanja zastavljenih ciljev je nedvomno tudi dosledno spoštovanje županovega navodila o načinu oddajanja telovadnic osnovnih šol v uporabo (Ur. I. RS št. 61/1996).

Poleg tega bi morali aktivnosti, tako vseh vrst spodbujevalne akcije, animacijske izseke

^{*} Opomba: Naučiti plavati je zakonska obveznost vzgojno-izobraževalnega sistema (šole). Ni sporno, da programe izvajajo za to usposobljeni športni delavci, ne more pa se teh programov prikazovati kot športne programe in jih financirati iz javnih sredstev, namenjenih športnim programom v MOL.

športnih šol prednostnih in drugih športnih panog ter »šolska tekmovanja«, vsi udeleženi subjekti naravnati k usmerjanju mladih v redno dejavnost v društvih, vštrevši kot obliko korektivnega procesa selekcije nadarjenih. Samo v osnovnošolskem obdobju je namreč vsa populacija mladih zbrana tako rekoč na »istem mestu«.

Vsem slabostim navkljub, ki se kažejo tudi prek poslabševanja nekaterih prvin psihosomatskega statusa otrok v osnovnošolskem obdobju (prekomerna telesna teža, upadanje relativne in repetitivne moči, poslabšanje aerobne zmogljivosti in zmanjšanje splošne vzdržljivosti ipd.), so izhodišča za prihodnost v tem populacijskem izseku vendarle še najboljša. Zato je negativne tendence mogoče razmeroma hitro zaobrtni v pozitivno smer. Ključni pogoj za to pa je, da bodo vsi ključni dejavniki (šole, starši, društva) za to stimulirani, stroka pa bi morala poskrbeti za privlačnost programov, ki se ponujajo mladim. Najkrajši konec, žal, ta čas vlečejo športna društva z množično usmeritvijo.

3.2.1.3 Šport mladih v srednješolskem obdobju

Športne aktivnosti mladih v tem obdobju še zdaleč ni mogoče v enaki meri kot pri osnovnošolcih navezovati neposredno na obvezno šolsko športno vzgojo in morebitne interesne športne dejavnosti. Temu ne botrujejo samo znatno slabše prostorske možnosti oz. razpoložljivi športni objekti srednjih šol.

Dejstvo je, da dijaki samo deloma izhajajo iz neposrednega socialnega okolja srednjih šol, ki tudi zato, še zlasti v velikih urbanih središčih, še zdaleč ne morejo biti enako intenzivno vpeti v športno življenje neposredne okolice kot osnovne šole. Mladina iz mesta je zato praviloma kljub sodobni mobilnosti že vpeta tudi v te vrste socialnih odnosov in potemtakem vključena v že prej izbrana društvena okolja.

MOL mora med drugim, podobno kot pri študentski populaciji, računati tudi s posebnimi skupinami mladih v dijaških domovih in priložnostjo, da se prav prek participacije v društvenih športnih programih lažje integrirajo v novo socialno okolje. Povezava (srednje)šolskih interesnih dejavnosti in športnega življenja v dijaških domovih z dejavnostjo in programi (športa za vse) športnih društev v neposrednem okolju se zato ponuja kot preprosta in učinkovita oblika socialne integracije.

Stanja športa mladih v srednješolskem obdobju torej nikakor ni mogoče opraviti zgolj z navedbo službe za šport MOL, da vsako leto poltretja stotinja dijakov izpolni pogoje za značko »športnika srednješolca« in da se letno dobrih 5700 mladih vključi v (razpisana!?) tekmovanja v štirih športnih igrah in dvakrat toliko v tekmovanja v individualnih športnih panog ter okoli 1360 »Pohoda ob žici« (oba podatka za šolsko leto 2004/05).

Evidenten problem za društveno športno sfero ter obenem za športno (in socialno) politiko MOL je dejansko velik osip redno organizirane množične športne aktivnosti mladih v tem zelo občutljivem, pogosto za posameznika in družbo celo usodnem obdobju odraščanja in osebnostnega zorenja. Pri tem ne gre prezreti mladih, ki iz različnih razlogov nimajo statusa srednješolcev ter bodisi delajo ali pa so celo nezaposleni. Temu se je mogoče zoperstaviti le z zelo privlačno športno ponudbo in velikim posluhom ponudnikov športnih programov za mlade. Na tem torišču ni nobenega nadomestila za društva, s tem pa tudi ne za prostovoljne animatorje in organizatorje, brez katerih bi cene (množičnih) športnih programov narasla na neuresničljivo raven.

3.2.1.4 Študentski šport

Velika večina ocen, ki se nanašajo na športno aktivnost mladih v srednješolskem obdobju, se v veliki meri nanaša tudi na študentski šport in ga je kot takega potrebno tudi prepoznati. Razvijajočemu se mlademu človeku je potrebno pomagati, da šport sprejme kot del lastnega načina življenja in kot način vsakdanjega odnosa do sebe in okolice.

MOL se na tem torišču sooča s prav posebnim položajem, saj gosti največjo populacijo študirajoče mladine iz drugih slovenskih občin. Načeloma je res, da imajo študentje (poleg vse bolj omejene obvezne športne vzgoje) tudi svoje lastne športne organizacije (društva in zvezo), odprta pa naj bi jim bila tudi vrata v vsa športna društva v Ljubljani.

Realnih omejitev za vključevanje v športna društva, ki resda ne zadevajo študente Ljubljančane, pa le ne gre prezreti. Optimalne rešitve in tudi perspektive oz. cilje na tem področju je mogoče zasnovati le v sodelovanju z vsemi drugimi pristojnimi dejavniki oz. subjekti. Ker študentje zagotovo sodijo v odraslo populacijo, ki je sposobna artikulirati svoje potrebe in se v veliki meri (samo)organizirati, morajo biti vselej in povsod dejavno soudeleženi partnerji pri oblikovanju smotrnih programov dejavnosti.

Šport študentov kot interesna oblika športa do sedaj ni bil ločen kot pojavna oblika športnega delovanja na območju Mestne občine Ljubljana. MOL je vsako leto podpirala le množično športno-rekreativno prireditev Tek na grad. Šport študentov pa je zaradi vseh pozitivnih učinkov na posameznika, predvsem na pozitivni odnos do zdravega načina življenja, potrebno umestiti v Usmeritve za razvoj športa MOL in ga kot takega po vsebini in obsegu dodatno razvijati in podpirati.

3.2.2 Šport za vse odraslih občanov

Lokalne skupnosti in država namenjajo za obvezno športno vzgojo in interesne športne dejavnosti v vzgojno-izobraževalnem sistemu veliko denarja. Prav tako po načelu subsidiarnosti subjektom civilne (društvene) športne sfere prispevajo zajeten delež denarja zlasti za programe športa mladih, da bi si izoblikovali trajne športne navade.

Glede na cilje in smotre vseh teh vlaganj je mogoče pričakovati in tudi zahtevati, da si odrasli ljudje praviloma sami, bodisi solidarnostno v športnih društvih bodisi individualno na trgu in na druge načine ter pretežno s svojim denarjem zadovoljijo svoje športne (gibalne) potrebe in želje.

Država in lokalne skupnosti na to področje posegajo predvsem s spodbujevalnimi ukrepi, nasploh pa so večja vlaganja umestna tedaj, če je na ta način mogoče bolj racionalno zadovoljiti potrebe ljudi. V ta sklop sodijo poleg vzdrževanja javnih športnih objektov in naprav še nekatere druge infrastrukturne, strokovne in organizacijske naloge, ki jih ni smotno niti mogoče organizirati na mikro ravni.

Zunaj tega, upoštevajoč solidarnostno načelo delovanja ljudi v društvih v obliki prostovoljnih uslug »vsakogar za vse« po svojih zmožnostih in sposobnostih, je vsakdo sam dolžan (po)skrbeti za svoj »psihofizični blagor« in s tem za zdravje. Izjema so skupine ljudi s posebnimi potrebami, starostniki in invalidi, a so se društva tudi v tem primeru obnesla kot najboljša socialna institucija, zato jih je treba za to delovanje stimulirati.

Športna društva so zato socialno najbolj razširjena in tudi z najširših vidikov najbolj pomembno okolje za zadovoljevanje osnovnih športnih potreb ljudi. Ker gre v pomembnem delu za delovno aktivno populacijo, so se v sodobnih družbah razvile različne oblike »corporate sporta« (šport zaposlenih), vendar se je tovrstna (socialna) dejavnost podjetij v tranziciji zelo skrčila.

Javnomnenjske raziskave kažejo, da se je število občasno (50 %) in redno (20 %)športno aktivnih v drugi polovici 90-tih let zmanjšal. Članstvo v društvih šteje okroglo 50.000, seveda imajo največji delež mladi, približno toliko naj bi bilo po ocenah službe za šport tudi redno aktivnih, občasno pa še dvakrat več. V obeh segmentih narašča delež žensk, kar je gotovo pozitivno znamenje.

Dejstvo, da imajo zelo velik delež v populaciji občasno in redno aktivnih neorganizirane oblike, zagotovo ni znamenje, s katerim bi se kazalo hvaliti. Organizirane oblike aktivnosti v društvih namreč pričajo o stopnji samoorganiziranosti, zagotavljajo drugačne doživlajske in tudi družabne razsežnosti športa. Razmere je mogoče pojasniti s premalo privlačno društveno ponudbo, nezadostno in nekakovostno športno infrastrukturo, z za društva in prostovoljce v njih nespodbudnim okoljem ter odsotnostjo aktivne politike pristojnih dejavnikov itn.

Vseeno je po podatkih službe za šport MOL (2004/05) v letošnja športno rekreativna tekmovanja vključeno veliko število ekip (mali nogomet 246, košarka 56, odbojka 16, namizni tenis okoli 46, kegljanje 71, balinanje pa 20 ekip). V porastu je tudi udeležba na akcijah AŠL, ki potekajo zunaj društev. Pohodi, izleti, tek na smučeh, kolesarjenje, učenje plavanja za odrasle in preizkušnje gibalnih sposobnosti pritegnejo približno 6350 udeležencev.

Starostniki, predvsem tisti, ki so redno aktivni, se v lepem številu (ocena približno 800 seniorjev) udeležujejo tudi zaključnih mestnih tekmovanj v zanje primernih zvrsteh (streljanje, namizni tenis, balinanje, kegljanje, ples in športni ribolov).

V 16 invalidskih športnih društvih redno vadi in tekmuje v 15 zvrsteh skupaj okoli 850 športnic in športnikov invalidov.

Podatki so zagotovo pomanjkljivi, saj so v zgoraj navedene podatke vključeni le meščani, ki se udeležujejo dejavnosti v organizaciji Agencije za šport Ljubljana, ne gre pa prezreti dejstva, da je približno polovica aktivnih članov v ljubljanskih društvih ravno odraslih (skupno število članov društev 58.000, po ocenah še četrtno več).

3.2.3 Nekaj sklepnih misli

Številke o množični športni dejavnosti otrok in mladine ter odraslih, všteti s športnimi prireditvami, ki naj bi šport približale meščanom, in manifestacijama, kakršni sta »Pohod« in »Ljubljanski maraton«, je mogoče interpretirati iz različnih zornih kotov in iz njih potegniti pozitivne pa tudi negativne zaključke.

Dejstvo je, da so ljudje v vseh starostnih izsekih nasploh še zdaleč premalo športno (gibalno) aktivni. Vse premalo tudi vemo o dejanski kakovosti pisane palete dejavnosti, ki sodijo v sklop športa za vse, in njihovem realnem (pozitivnem) prispevku k razvoju in ohranjanju ustrezne ravni psihosomatskega statusa oz. zdravja. Prav kritičen pogled na ta izsek športa nakazuje, kam bi bilo treba osredotočiti usklajeno dejavnost vseh pristojnih

dejavnikov, od aktivne razvojne politike pristojnega oddelka MOL z AŠL vred ter ŠZLj in v njej povezanih društev. Noben drug kazalec o športu za vse v danih okoliščinah ne more nadomestiti članstva društev.

3.3 Ocena stanja in razvojnih možnosti VŠ

3.3.1 Ocena stanja

V kontekstu tega dokumenta s pojmom vrhunski šport označujemo ne le kakovostni športni vrh, ki ga tvorijo kategorizirani vrhunski športnice in športniki, temveč tudi izključno selektivne oblike tekmovalne športne dejavnosti, zajete v sklopu prednostnih programov. Ti »reprodukcijski izseki« tvorijo temelj za sistematično obnavljanje kakovostnega vrha, zato jih ni mogoče iztrgati iz celote, ne da bi ji delali silo. V tem smislu animacijski programi (množičnega) športa otrok in mladine povezujejo šport za vse z zgradbo vrhunškega športa.

Pričujoča ocena stanja v vrhunskem športu Ljubljane povzema in aktualizira ugotovitve analize razmer, ki jo je opravil strokovni svet za vrhunski šport ŠZ Ljubljane in jo predstavil njeni skupščini junija 2001, pozneje pa nekajkrat aktualiziral. Treba je poudariti, da se strokovni svet ni ukvarjal s specifično problematiko delovanja profesionalnih ekip v nekaterih športnih igrah, saj delujejo tako rekoč »zunaj sistema« in po logiki (četudi deformiranega) sponzorskega trga.

Podrobna analiza je zajela le 18 olimpijskih športnih panog (5 kolektivnih športnih iger – hokej na ledu, košarka, nogomet, odbojka in rokomet; 13 individualnih zvrsti – atletika, judo, kajakaštvo in kanuistika, cestno kolesarstvo, namizni tenis, plavanje, smučanje (alpske discipline, smučarski skoki in smučarski tek) ter športna gimnastika, športna ritmična gimnastika, tenis in veslanje. Ker pa so le-te po vseh razsežnostih, tudi po uspešnosti, nosilno jedro vrhunškega športa v slovenskem glavnem mestu, je ugotovitve zagotovo mogoče v veliki meri posplošiti.

3.3.1.1 Zaostrene finančne razmere in zastarela infrastruktura

Analiza je opozorila na zelo zaostrene, pogosto že kar kritične gmotne razmere, v katerih nastajajo in se razvijajo potenciali vrhunškega športa v slovenskem glavnem mestu. Če so takšne razmere v kadrovske in finančno objektivno najmočnejših nosilcih vrhunškega športa, potem je mogoče utemeljeno sklepati na še težji položaj v preostalih temeljnih športnih okoljih. Ob tem ne gre prezreti specifičnih vprašanj ženskega vrhunškega športa, ki bi terjal še posebno obravnavo.

Kot rdeča nit se z redkimi izjemami (na primer atletika) v analizah vleče problematika zmogljivosti povečini zastarele in slabo opremljene infrastrukture. To dejstvo, ki je tudi ovira za izpeljavo nujnega sporeda kakovostnih športnih prireditev državnega in mednarodnega ranga, postavlja prostovoljne športne delavce ter povečini slabo nagrajevane trenerje (ki morajo opravljati tudi številne druge organizacijske naloge z vzdrževanjem objektov in naprav vred, namesto da bi se strokovno izpopolnjevali) pred hude preizkušnje. Deficiti in zaostajanje za evropskimi standardi so tako veliki, da postajajo problem osnovnih komunalnih standardov slovenske metropole. Tega nikakor ni mogoče skrčiti samo na vprašanje osrednjega nogometnega štadiona in (univerzitetne?) športne dvorane.

Civilna (društvena) športna sfera ima povsem marginalen vpliv na oblikovanje prostorskih planov in zasnovo nadaljnjega dopolnjevanja obstoječe športne infrastrukture. Procedure, ki so potrebne za to, da bi nek projekt dobil zeleno luč v mestnih upravnih organih in nazadnje v mestnem svetu, so izjemno zapletene. Ljubljana (in Slovenija) je z ukinitvijo Projektivnega biroja inž. Stanka Bloudka v zgodnjih 80-tih letih izgubila edino specializirano institucijo na tem področju, kar že ima usodne posledice.

3.3.1.2 Vse bolj majavi temelji VŠ

Zmotno je mnenje, da so vrhunski športniki povečini profesionalci. Socialni status je zlasti za številne perspektivne športnike v obdobju najbolj zahtevnega dozorevanja v vrhunske športnike kritični dejavnik, ki jih sili k prezgodnjemu koncu športne poti. Alpskemu smučanju v Ljubljani po četrto stoletja odmevnih uspehov zaradi socialne selekcije in zaostrenih razmer grozi celo umiranje na obroke.

V večini športnih panog vidno pada kontinuirano zajemanje športnega naraščaja v športne vrste, kar lahko dokaj hitro zamaja temelje vrhunskega športa v Ljubljani. Nestimulativno nagrajevanje trenerjev je še eno zrcalo zaostrenih razmer, zato je vse težje zadržati v športu zadržati profesionalne strokovnjake z visokošolsko izobrazbo. Slovenija povrh nima trenerske akademije, na kateri bi se v najtesnejši povezavi s prakso usposabljali strokovni kadri za potrebe vrhunskega športa.

To je le nekaj poudarkov, ki zadevajo tako rekoč vse obravnavane panoge in so skupnega pomena za ves ljubljanski vrhunski šport. Ljubljana mora po drugi strani odločno vztrajati pri afirmaciji in dozorevanju nadarjenega naraščaja in perspektivnih športnikov v nosilcih (profesionalnega) vrhunskega športa v kolektivnih športnih igrah.

Ugotovitve niso presenetljive, saj jih ljubljanski športni delavci in trenerji dobro poznajo iz lastne vsakodnevne prakse. Analiza je vendarle nedvoumno pokazala, da bo treba hitro in partnersko usklajeno s službo za šport MOL ukrepati na nekaterih najbolj kritičnih področjih. Med temi kaže posebej poudariti problematiko gradnje in posodabljanja športne infrastrukture, usposabljanje in status strokovnih kadrov ter izbor in merila za financiranje prednostnih programov VŠ.

3.3.1.3 Ljubljana drsi navzdol

Ključni problemi prihodnosti VŠ v Ljubljani se nanašajo na kakovostne možnosti za delo z nadarjenim športnim naraščajem ter kategoriziranimi perspektivnimi in vrhunskimi športniki. Ljubljana zato v več panogah vidno izgublja nekdanji visok delež športnikov v državnih reprezentancah in slovenskih olimpijskih zastopstvih, ki je poglavitno merilo njene športne kompetitivnosti.

Tabeli 1 in 2: Delež ljubljanskih športnikov v slovenskih zastopstvih na zimskih in poletnih olimpijskih igrah ter njihova uspešnost v obdobju 1984 – 2002*

ZOI	Št. udeležencev			Št. kolajn – 1.-3.			Uvr. od 4.-8. m.			Uvr. od 9. -16. m.		
	leto	SLO	LJ	%	SLO	LJ	%	SLO	LJ	%	SLO	LJ
1984	52	23	44,2	1 s	-	0,0	2	-	0,0	11	19	59,1
1988	17	11	64,7	2s* 1b	4	91,7	2	2	100	10	6	60,0
1992	28	10	35,7	-	-	-	3*	1*	8,3	7	2	28,5
1994	22	3	13,6	3b	-	-	5	1	20,0	14*	3*	10,7
1998	34	5	14,7	-	-	-	6	-	0,0	8*	1*	3,1
2002	41	6	14,6	1b	2	50,0	3	-	0,0	22	2	9,1

POI	Št. udeležencev			Št. kolajn – 1.-3.			Uvr. od 4.-8. m.			Uvr. od 9. -16. m.		
	leto	SLO	LJ	%	SLO	LJ	%	SLO	LJ	%	SLO	LJ
1984	20	7	35,0	2z* 1b*	3	11,8	5	1*	1,7	4	2*	31,3
1988	22	8	36,4	2s*2b*	2	4,2	2	0	0,0	1	1*	25,0
1992	35	17	48,6	2b	-	-	3	2	66,7	12	9	75,0
1996	37	13	35,1	2s	2	100	6	3*	38,8	7	5	71,4
2000	74	27	36,5	2z	1	50,0	5	3*	48,0	7	2	28,6
2004	79	22	27,8	1s 3b	-	-	6	4	66,7	18	10	50,6

*Opomba: pri ekipnih uvrstitvah (športne igre, štafete, moštva ipd.) je upoštevan sorazmerni delež, ki so ga imeli v njih ljubljanski športniki.

Tabela 3: Delež ljubljanskih športnikov v dosežkih slovenskih zastopstev na zimskih in poletnih olimpijskih igrah 1984-2002 (v %)

ZOI	1984	1988	1992	1994	1998	2002
1. - 8. m.	0,0	95,0	8,3	12,5	0,0	12,5
9. - 16. m.	59,1	60,0	28,5	10,7	3,1	9,1
POI	1984	1988	1992	1996	2000	2004
1. - 8. m.	3,5	2,8	40,0	54,1	48,6	?
9. - 16. m.	31,3	25,0	75,0	71,4	33,3	?

3.3.2 Ocena razvojnih možnosti

Zaobrnitev nekaterih negativnih tendenc v VŠ Ljubljane je možna in nujna. Doseči jo je mogoče s sistematičnim, srednjeročno in dolgoročno naravnanim ukrepanjem na prej omenjenih kritičnih točkah. Na tem mestu kaže zaradi lažjega razumevanja zanemariti vprašanja razvoja športne infrastrukture ter usposabljanja strokovnih kadrov, ker sta temu namenjeni posebni poglavji.

Z vidika uresničevanja uvodoma opredeljenih ciljev VŠ v MO Ljubljana se zato v ospredje postavlja postopno snovanje sistema vrhunškega športa v Ljubljani na temelju smotrnega izbora in (so)financiranja prednostnih programov VŠ iz javnih sredstev. Sistem predpostavlja obstoj in delovanje klubskih profesionalnih ekip v kolektivnih športnih igrah in državnih reprezentanc nacionalnih panožnih športnih zvez (NPŠZ) kot svojo logično in komplementarno nadgradnjo.

3.3.2.1 Športne šole temelj sistema

Temelj sistema VŠ so športne šole (ŠŠ) prednostnih športnih panog. S svojimi animacijskimi programi segajo na področje športa za vse, s (strokovno) selekcionirano populacijo pa oblikuje temeljno piramidalno strukturo VŠ prek faz osnovnega, gradilnega in storilnostnega športnega treninga. Vrh te piramide so kategorizirani perspektivni in vrhunski športniki.

Korektivni del sistema vrhunskega športa predstavljajo izbrani individualni programi perspektivnih in vrhunskih športnikov, izjemoma pa tudi izbrani programi perspektivnih ekip v športnih igrah olimpijskih športnih panog.

Prednostni programi – prednostnih športnih panog ter izbrani individualni in ekipni programi – predpostavljajo uresničevanje nedvoumno definiranih kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih ciljev in so s tega vidika podvrženi kontinuiranemu sistematičnemu preverjanju in selekcioniranju.

3.3.2.2 Odprtost in konkurenca – notranje gonilo sistema

Takšna zasnova VŠ ima notranje gonilo v medsebojni konkurenci, saj neprednostnim športnim panogam ne zapira poti med prednostne zvrsti. Za ugodnejši status se lahko potegujejo prek uspešno izpolnjenih prednostnih individualnih programov. In obratno: prednostne panoge prej ali slej izgubijo ta status, če ne izpolnjujejo zastavljenih ciljev.

Poudarjena pozornost »reprodukcijskim izsekom« VŠ in nasploh kakovostnemu strokovnemu delu z nadarjenim naraščanjem ter perspektivnimi in vrhunskimi športniki je najboljše zagotovilo, da bo MO Ljubljana, največja lokalna skupnost v Sloveniji, ohranila in še stopnjevala športno konkurenčnost v državi in še posebej v mednarodnem športnem prostoru.

3.4 Športna infrastruktura z vidika potreb in prihodnjega razvoja ŠV in VŠ

3.4.1 Nekaj splošnih ugotovitev

Športna infrastruktura je – ob strokovnih in strokovno-organizacijskih kadrih – pglavitni omejevalni dejavnik za razvoj športa. Pri tem je treba imeti pred očmi tri pomembne vidike: količino, strukturo in kakovost.

Prvega najbolj preprosto izražamo z razpoložljivo (načrtovano) površino odprtih in pokritih športnih objektov in naprav, s čemer zelo grobo opredeljujemo tudi njihovo zmogljivost. Za marsikateri športni objekt pa velja, da površina sploh ne izraža njegove dejanske zmogljivosti oz. funkcije, ki jo lahko opravlja: pri smučarskih poligonih je na primer pomembnejša dimenzija višinska razlika, pri smučarskih skakalnicah konstrukcijska točka K (velikost) itn.

Tako kot je šport zelo razvejan in heterogen, so tudi športne površine zelo heterogene in jih je mogoče le v omejenem obsegu univerzalno uporabljati. Večina jih je tudi po

opremljenosti namenjena le nekaterim športnim panogam ali aktivnostim, včasih skupini le-teh. Z vidika načrtovanja razvoja športa v obeh velikih izsekih, športa za vse in vrhunškega športa, je zato zelo pomembna tudi struktura razpoložljivih (načrtovanih) športnih površin.

Tretji vidik je kakovost, še posebej ko gre za visoke, pogosto zelo specifične zahteve centrov vrhunškega športa. Nasploh strokovnjaki sodijo, da športni objekt v povprečju svojo osnovno funkcijo brez večjih posegov lahko v sodobnem času opravlja največ okoli 30 let, nato ga je treba temeljito posodobiti.

Z vidika razvoja športa v velikem urbanem okolju, kakršna je Ljubljana, ob tem ne gre prezreti razporeditve in dostopnosti »klasične« športne infrastrukture za vsakodnevno aktivnost v posameznih soseskah. V tej točki pa se že soočamo s problematiko oz. zanemarjanjem prostorskega načrtovanja športne infrastrukture z vidika dolgoročnega razvoja.

3.4.2 Velika razhajanja glede normativov

Leta 2000 sprejet nacionalni program športa (NPŠ) predvideva, da bi v Sloveniji leta 2010 razpolagali z 0,5 m² pokritih in 3,0 m² odkritih športnih površin na prebivalca. Če temu nasproti postavimo »idealni« normativ 7,4 m² uporabnih (»tekmovalnih«) površin oziroma 16,3 m² planerskih površin na prebivalca, ki so ga v študiji leta 1977 opredelili strokovnjaki s FAGG (zdajšnje Fakultete za arhitekturo), se kajpak soočamo z velikanskimi razkoraki. Že v dolgoročnem planu razvoja telesne kulture (tedanji izraz za šport) v Sloveniji 1986-2000 bivše Telesnokulturne skupnosti Slovenije so bila pričakovanja ob koncu tega obdobja postavljena precej višje (4,3 – 4,5 m²) kot z dolgoročnimi usmeritvami NPŠ do leta 2010.

Potemtakem ni povsem odprto samo vprašanje, kako doseči do leta 2010 z NPŠ opredeljeni normativ, še bolj žgoče je vprašanje rezervacije površin za prihodnost. Strokovnjaki so namreč mnenja, da velik del formalno rezerviranih površin na območju MOL de facto temu namenu ne more več služiti (na primer: po športno-rekreacijskem območju ob Savi vzhodno od Ježice potekata daljnovod in plinovod!) svojemu namenu, vsaj v domnevnem obsegu ne.

Tabela 4: Razpoložljive športne površine v Ljubljani v letu 2000 (v m²)*

Lastniki	Pokriti objekti		Odpri objekti	
	2000	NPŠ 2010	2000	NPŠ 2010
Društva in MOL	51.860		550.530	
Osnovne šole	26.320		66.140	
Srednje šole	10.200		32.000	
Zasebniki - ocena	16.000		86.000	
Skupaj	104.180	135.252	734.670	810.298

* Opomba: univerzitetnih športnih objektov, ki jih izključno uporabljajo samo za športno vzgojo in interesno športno dejavnost študentov, ne kaže upoštevati v tem sklopu, poleg tega pa so tudi zmogljivosti majhne in dejansko ne vplivajo omembe vredno na obstoječe stanje.

Da bi v Ljubljani leta 2010 dosegli standard, ki ga predvideva nacionalni program, bi morali pokrite površine povečati s sedanjih 104.180 m² (0,39 m²/preb) na 135.252 m² oz. za 22,9 % (povprečno okroglo 3100 m² na leto), odprte pa z zdajšnjih 734.620 (2,72 m²) na 810.298 m² oz. za 10,3 % (povprečno 7570 m² na leto).

Po grobih ocenah bi za zagotavljanje takšne rasti morali letno po zdajšnjih cenah vložiti okroglo 560 milijonov tolarjev v pokrite površine in 760 milijonov za odprte površine, skupaj torej 1,320 milijarde letno. Številke so potrebne resnega pretresa in jih je mogoče vzeti le za orientacijo. Za zagotavljanje kakovostnega razvoja športa v obeh njegovih glavnih izsekih, športa za vse in vrhunškega športa, bomo izdelali ne le natančnejšo analizo obstoječega stanja, temveč tudi zelo transparentno strategijo vlaganj v športno infrastrukturo.

3.4.3 Mreža športne infrastrukture z vidika ŠV in VŠ

Z vidika športa za vse bomo na temelju prostorskih planov in ob predpostavki optimalne dostopnosti ter izkoriščanja prostih zmogljivosti šolske in društvene športne infrastrukture s strani športnih društev oz. krajanov vzpostavili pregled nad mrežo osnovnih športnih centrov in športnih subjektov v temeljnih krajevnih okoljih (četrtnih skupnosti). Tako bi se pokazale tudi lokalne praznine oz. bele lise, ki bi jih bilo treba postopoma odpravljati, delno z izboljševanjem oz. zagotavljanjem ustreznega standarda šolskih športnih objektov in naprav ter z dopolnilno gradnjo bazične komunalne in društvene športne infrastrukture.

Mreža športnih centrov vrhunškega športa bi na vsak način morala slediti konceptu prednostnih programov oz. prednostnih športnih panog. Z drugimi besedami: gradnja in posodabljanje obstoječe infrastrukture vrhunškega športa bi morala podpirati konkurenčnost Ljubljane v mednarodnem športnem prostoru in krepitvi njenih pozicij v slovenskih državnih reprezentancah ter olimpijskih zastopstvih.

Analiza razmer v vrhunškem športu v Ljubljani, ki jo je opravila ŠZ Ljubljane, je dobro napotilo tudi za postopno odpravljanje velikih deficitov na tem področju.

IV. OBLIKOVANJE MERIL ZA SOFINANCIRANJE ŠPORTNIH PROGRAMOV V MOL

4.1 Izhodišča

Oblikovanje meril za sofinanciranje športnih programov iz javnih sredstev MOL temelji na opredeljenih strateških ciljih razvoja športa v Ljubljani ter izhodiščih za izbor prednostnih programov športa za vse (ŠV) in vrhunškega športa (VŠ) na vseh selekcijskih stopnjah.

Bistven pogoj verodostojnosti športnih programov ŠZLj, športnih društev in združenj, ki so v javnem interesu in zato predmet sofinanciranja iz proračuna MOL, je društveno članstvo. Sofinanciranje športnih programov civilne športne sfere iz sredstev MOL temelji na subsidiarnem načelu.

V tehničnem smislu se merila oblikujejo prek:

- vsebinskih prvin ŠV in VŠ,
- naturalnih kazalcev obsega programov ŠV in VŠ, ki kažejo obseg vadbe v prvem sklopu in športne priprave (procesa treniranja) v drugem,
- selektivnega razvrščanja prioriternih programov ŠV,
- prioriternih programov in selektivnega vključevanja posameznikov in ekip v programe VŠ,
- stroškovnih cen po enotah prvin dejavnosti, izraženih z naturalnimi kazalci.

V nadaljevanju je predstavljen primer iz tuje literature za eno izmed športnih panog, ki ga je mogoče uporabiti v ta namen. Z ustreznimi poenostavitvami je mogoče z naturalnimi kazalci izraziti tako rekoč vse vrste programov tudi na področju športa za vse.

Spodnji prikaz (neto) obremenitev v letnem makrociklusu na primeru nordijske smučarske kombinacije (povzeto po Učnem načrtu za smučarske skoke in nordijsko kombinacijo trenerske šole Nemške smučarske zveze, 1997 (Rahmentrainingplan Skisprung und Nordische Kombination, Trainerschule DSV, 1997) celovito ponazarja posamezne stopnje procesa športnega treninga od animacije in zgodnjega usmerjanja otrok v to smučarsko disciplino do obdobja vrhunškega treninga:

Tabela 6: Obremenitve v posameznih stopnjah procesa športnega treninga

* Šp. šola za smučarske skoke * *perspektivni in vrh. šport.*						
	Animacija	Osnovni trening	Gradilni trening	Storilno-stni tren.	Začetek vrh. tren.	Vrhun. trening
Starost. kategor.	5 do 9 let	9/10-12	13 - 14	15 - 16	17 - 18	19 +
Št. ET	100 - 160	200-240	240-260	280-300	350	500 +
Št. ET skokov	40 - 50	60 - 80	100	140-150	175	200 +
Število skokov	240 - 260	300-400	550-600	700-750	825	1000
Ur tren.	150 - 240	300-360	360-390	420-450	525	750 +

4.2 Opredelitev vsebinskih prvin programov ŠV in VŠ

Opredelitev vsebinskih prvin športnih programov ni dana enkrat za vselej, temveč je predmet dogovora, ki vsem sodelujočim partnerjem olajšuje enako razumevanje vsebine programov.

4.2.1 Programi dejavnosti

Osrednja vloga v športu pripada programom dejavnosti ŠV in VŠ, s katerimi športni subjekti neposredno uresničujejo zastavljene cilje in namene.

V ta sklop se vključuje tako stroške rednega obratovanja in vzdrževanja športne infrastrukture kot tudi potrebnih strokovnih kadrov, saj so neposredno povezani z obsegom in kakovostjo dejavnosti ter pomembno vplivajo na njeno skupno ceno in ceno po glavi udeležencev.

Programi dejavnosti* temeljijo na naravnih kazalcih obsega vadbe (ŠV) oz. športne priprave (VŠ), ki so – v povezavi s prednostnimi programi – tudi podlaga za določanje števila profesionalnih in neprofesionalnih organizatorjev ŠV oz. profesionalnih in neprofesionalnih trenerjev v VŠ, ki se financirajo v polnem obsegu.

Zaradi številnih praktičnih razlogov kaže programe dejavnosti deliti v:

- Osnovni oz. redni programi,
- Spodbujevalni programi oz. akcije in animacijski programi,
- Izredni programi, v številni prireditve oz. manifestacije ŠV in velike prireditve VŠ.

4.2.2 Podporni programi

Podporni programi obsegajo aktivnosti, ki omogočajo športnim subjektom uresničevanje programov dejavnosti ter povečevanje njihovega obsega in kakovosti.

Mednje sodijo predvsem:

- Štipendiranje, usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih ter organizacijskih kadrov,
- Založništvo in promocija športnih programov,
- Študije in analize dejavnosti ter njenih učinkov,
- Načrtovanje športne infrastrukture,
- Uresničevanje statusnih pravic perspektivnih in vrhunskih športnikov,
- Drugi (izredni) podporni programi.

4.2.3 Investicijsko vzdrževanje in gradnja športne infrastrukture

Vsebinsko je tesno povezano s prostorskim načrtovanjem in načrtovanjem zmogljivosti športne infrastrukture glede na rast obsega in kakovosti športne dejavnosti na območju mesta.

Za usklajevanje in kakovostno usmerjanje razvoja na tem področju je za te aktivnosti treba angažirati pooblaščen strokovno institucijo, med drugim tudi za revizijo idejnih in izvedbenih načrtov športne infrastrukture.

4.2.4. Organiziranost in administrativna režija

V ta sklop sodijo vse tiste organizacijsko-administrativne aktivnosti športnih subjektov, s katerimi posredno podpirajo programe dejavnosti, podporne programe ter programe investicijskega vzdrževanja in gradnje športne infrastrukture. Obsega torej stroške organizacijskih kadrov in prostorov, ki jih uporabljajo športni subjekti, ter administrativne režije.

* Opomba: metodologija oblikovanja in usklajevanja programov je osvežitev rešitev, ki so bile v Ljubljani uveljavljene s temelji plana TKS Ljubljana (in TKS tedanjih ljubljanskih občin) za obdobje 1986-1990.

4.3 Športni subjekti in javno sofinanciranje

Športni subjekti, ki so deležni javnega sofinanciranja svojih programov, so športna društva, ki delujejo v javnem interesu, ŠZL, ter druge pooblašene neprofitne organizacije, usposobljene za izvajanje športnih programov.

Predmet javnega sofinanciranja niso profesionalne ekipe, katerih dejavnost temelji na tržnih načelih. Prav tako ne morejo biti deležni statusnih pravic poklicni vrhunski športniki.

V. IZHODIŠČA ZA VREDNOTENJE ŠPORTNIH PROGRAMOV

5.1 Vrednotenje programov dejavnosti na področju športa za vse

Prednostni in drugi programi športa za vse se vrednotijo na podlagi naravnih kazalcev o obsegu spodbujevalnih, animacijskih in drugih programov dejavnosti ter sofinancirajo glede na pomembnost ciljev sorazmerno z razpoložljivimi sredstvi.

5.2. Vrednotenje programov prednostnih športnih panog*

Zaradi terminoloških razhajanj v praksi namesto poimenovanja starostnih kategorij navajamo kronološko starost. Za izračun vrednosti tako imenovanih osnovnih oz. standardnih programov, izhajajoč iz kazalcev obsega športnega treniranja v posameznih športnih panogah (disciplinah), so uporabljeni naravni kazalci za najbolj tipične prvine, ki določajo strukturo in velikost stroškov oz. finančno vrednost teh programov (št. vključenih, str. kadri, uporaba objektov in naprav, osnovna tekmovalna oprema, skupne priprave ipd.)

* Opomba: programi animacije oz. vključevanja otrok v šport ne sodijo v okvir vrhunškega športa, jih pa glede na posebnosti bolj ali manj neposredno izvajajo nosilci VŠ prek panožnih športnih šol (PŠŠ). V prednostnih športnih panogah so animacijski programi obsežnejši od običajnih »interesnih«, saj se prek njih izpelje tudi prva faza usmerjanja in izbora nadarjenih, ki vstopajo v bazične selektivne izseke vrhunškega športa (začenši z obdobjem osnovnega treninga).

Tabela 7: Naturalni kazalci (primer: smučarski skoki)

Programi >	športna šola			perspektivni in vrhunski športniki		
	animacija	osn.trening	gradilni tr.	storiln. tr.	zač. vrh. tr.	vrhunski tr.
Starostna k.	do 10 let	9/10 - 12	13 - 14	15 - 16	17 - 18	19 +
Št. ET / VE	130	220	250	300	350	520
Št. ET skokov	50	80	100	150	175	220
Št. skokov	250	350	575	750	825	1000
Ur treninga	200	330	380	450	525	800
Št. vadb. skupin	4	3	2	2	1 - 1 1/2	1
Velikost vad. sk.	10 – 12	8 -10	8 - 10	6 - 8	6 - 8	4 - 8
Št. vključenih	40 – 50	25 - 30	15 - 20	12 - 16	8 -10	4 - 8
Skupne priprave in nastopi (dni)	14	28	35	50	55	65
Skakalnica (VE/ur)	50/80	80/120	100/150	150/220	175/265	220/350
Telovadnica	40/60	70/105	70/110	75/120	85/130	150/225
Zunanji objekt	40/60	70/105	80/120	75/110	90/130	150/225
Strok. kadri poklicni/pogod. asistenti	1 / 4	1 / 5		2 / 4		
Sveženj osebne tekmovalne opreme	40 – 50	25 - 30	15 - 20	12 - 16	8 - 10	4 - 8

Določanje cen stroškovnih prvin:

- prof. trenerji: opredeli se bruto plača za posamezne stopnje usposobljenosti,
- trenerji asistenti: določi se urna postavka glede na usposobljenost,
- objekti: ugotovi se povprečna cena uporabe posameznih vrst objekta, upoštevajoč dostopnost in oddaljenost, za eno vadbno enoto na eno vadbno skupino,
- ugotovi in določi se povprečna cena celodnevne oskrbe (penziona) za skupne priprave oz. nastope po vadbeni skupini in poviša za povprečne potne stroške,
- ugotovi se cena za sveženj osnovne tekmovalne opreme.

Izračun dotacije iz javnih virov:

- a) zagotovi se (namensko) polna bruto plača vsem z ustreznim sklepom imenovanih profesionalnih trenerjev (po kolektivni pogodbi) in honorarje za delo trenerjev asistentov v skladu z utemeljenim obsegom,
- b) zagotovi se poln obseg uporabe osnovnega športnega objekta na podlagi po prej omenjenih povprečnih cen,
- c) na podlagi izračuna vrednosti preostalega dela osnovnega programa, ovrednotenega na podlagi naturalnih elementov športne priprave, se iz proračuna MOL nameni sorazmerni delež razpoložljivega denarja.

5.3 Vrednotenje prednostnih individualnih programov in programov ekip športnih panog iz 2. in 3. skupine

Vrednost individualnih programov in programov ekip se ovrednoti na temelju relevantnih naturalnih kazalcev po analogiji s prednostnimi športnimi panogami.

Dotiranje teh programov je kratkoročno in neposredno povezano z oceno možnosti za realizacijo športnih ciljev, s katerimi je sofinanciranje utemeljeno. Za oceno je pristojen strokovni svet za vrhunski šport ŠZ Ljubljane.

VI. URESNIČEVANJE RAZVOJNIH USMERITEV IN CILJEV

Zaradi omejenih zmogljivosti športne infrastrukture, človeških (profesionalni, pogodbeni in volonterski strokovni ter strokovno organizacijski kadri) in finančnih virov je mogoče uspešno uresničevati razvojne usmeritve in dosegati zastavljene cilje le prek izbora in izvajanja prednostnih programov na področju obeh med seboj dopolnjujočih se izsekov – športa za vse in vrhunškega športa.

6. 1. Prednostni programi športa za vse – šport mladih

S pojmom športa za vse zajemamo množično športno aktivnost otrok in mladine (vštevši otroke in mladino s posebnimi potrebami) ter športnorekreativno dejavnost odraslih, starostnikov in invalidov.

Zaradi dolgoročnih pozitivnih učinkov na oblikovanje trajnih športnih potreb in navad ter pozitivnih vedenjskih vzorcev, razumevajoč jih kot preventivo pred socio-patološkimi pojavi, imajo v tem sklopu prednostni status programi športa otrok in mladine. V ta sklop sodijo športna dejavnost predšolske in osnovnošolske otroške populacije ter šport mladine srednješolskih in študentskih generacij.

Želene cilje je mogoče uspešno uresničevati predvsem z organizirano redno športno aktivnostjo, zato je nujno treba vzpostaviti sinergije med športno vzgojo in interesnimi dejavnostmi v vzgojno-izobraževalnemu sistemu ter redno vadbo v športnih društvih.

Aktivnosti vseh subjektov, od vzgojno-izobraževalnih ustanov, Agencije za šport Ljubljana ŠZL ter športnih društev in združenj, morajo potekati povezano in usklajeno. Le tako bodo akcije in drugi animacijski programi smotrno vodili mlade k redni športni vadbi oz. kakovostnemu izrabljanju prostega časa.

Med pomembne interesne dejavnosti mladih zaradi svojih pozitivnih učinkov in množičnosti kljub nekaterim specifičnostim sodi tudi dejavnost planincev in tabornikov. Zato se njihovo dejavnost pod posebnimi pogoji vključi tudi v merila za sofinanciranje programov športa.

6.1.1 Šport predšolskih otrok

V tem starostnem obdobju je potrebno poskrbeti za optimalen razvoj gibalnih sposobnosti otroka in z ustreznimi vsebinami in oblikami športne vzgoje vzpodbujati otrokovo aktivnost in ustvarjalnost in s tem vplivati na pozitiven osebnostni razvoj. V ta namen je potrebno otrokom omogočiti:

- a) akcije učenja (plavanje, drsanje, smučanje), program Zlati sonček,
- b) 40-urni programi interesne športne vadbe,
- c) redna vadba v društvih.

6.1.2 Šport osnovnošolskih otrok

Zaradi pomena športa za zdrav telesni in duševni razvoj in z namenom kakovostnega preživljanja prostega časa je potrebno osnovnošolcem (poleg športne vzgoje v šoli) omogočiti naslednje aktivnosti:

- a) redna organizirana vadba v okviru animacijskih programov prednostnih športnih panog v športnih društvih v povečanem obsegu,
- b) 80-urni programi interesne športne vadbe, program Krpan, Zlati sonček, učenje in preverjanje znanja plavanja (2. r., 5. r.) in šolska športna tekmovanja,
- c) počitniške športne aktivnosti,
- d) druge oblike organizirane športne vadbe v športnih društvih: 120-urni množični tekmovalni programi v prednostnih športnih panogah, 80-urni programi v drugih panogah in aktivnostih.

6.1.2 Šport srednješolskih in študentskih rodov *

Prav tako je potrebno poskrbeti za kakovostno preživljanje prostega časa mladih s športom, povečati skrb za zdravje in dobro počutje ter preprečevati zdravju škodljive razvade in nenazadnje omogočiti druženje. V tem starostnem obdobju skrbimo, da posamezniki šport sprejmejo kot del lastnega načina življenja in kot način vsakdanjega odnosa do sebe in okolice. V ta namen je potrebno omogočiti:

- a) šolska športna tekmovanja,
- b) 80-urni programi redne organizirane vadbe v okviru interesnih dejavnosti na srednjih šolah in/ali športnih društvih,
- c) sodelovanje v programih učenja plavanja (odpravljanje plavalne nepismenosti),
- d) 120-urni množični tekmovalni programi v prednostnih športnih panogah.

6.1.3 Šport otrok in mladine s posebnimi potrebami

Športna interesna dejavnost otrok in mladine s posebnimi potrebami je namenjena zagotavljanju primerne psihofizične sposobnosti posameznika, pri čemer sp programi prilagojeni njihovim potrebam in sposobnostim. V ta namen je potrebno zagotoviti:

- a) športna tekmovanja otrok in mladine s posebnimi potrebami,
- b) 80-urni prilagojeni programi redne športne vadbe,
- c) sodelovanje v programih učenja plavanja.

6. 2. Neprednostni programi športa za vse

Neprednostni programi športa za vse obsegajo športno-rekreativne programe za odrasle, starostnike in invalide, upoštevajoč specifično zahtevnost in potrebe posameznih skupin.

* Opomba: gre za pogojni termin, saj vključuje mlade v obdobju od 15.-20. in od 20.-25. leta, za katere pa ni nujno, da obiskujejo program šolanja.

6.2.1 Športno-rekreativni programi odraslih in starostnikov

S primernimi programi je potrebno ohranjati in izboljševati zdravstveni status, humanizirati človekovo življenje, zmanjševati posledice sodobnega življenja, preprečevati upadanje splošne vitalnosti človeka in omogočati kvalitetnejše preživljanje prostega časa. Zato je potrebno meščanom omogočati:

- a) športno-rekreativne prireditve in animacijske akcije,
- b) vzdrževanje javnih športnih objektov, trimskih in tekaških stez za neorganizirano vadbo,
- c) redno vadba – stroški vzdrževanja in obratovanja športnih objektov in sofinanciranje strokovnega kadra za izvajanje 80-urnih programov redne vadbe odraslih in starostnikov v društvih.

6.2.2 Športno-rekreativni programi invalidov

Športna dejavnost invalidov je namenjena ohranjanju gibalnih sposobnosti, pa tudi zdravju, revitalizaciji, resocializaciji in razvedrilu. V ta namen je potrebno omogočiti:

- a) športno-rekreativne prireditve in akcije,
- b) vzdrževanje javnih športnih objektov, trimskih in tekaških stez za neorganizirano vadbo,
- c) redna vadba – vzdrževanje športnih objektov in sofinanciranje strokovnega kadra za izvajanje 80-urnih prilagojenih športno rekreativnih programov.

6.3. Prednostni programi vrhunškega športa

Prednostni programi vrhunškega športa obsegajo programe prednostnih športnih panog ter izbrane individualne programe kategoriziranih perspektivnih in vrhunskih športnikov ter izbrane programe izjemno obetavnih ekip v olimpijskih športnih igrah.

6.3.1 Programi prednostnih športnih panog

6.3.1.1 Razvrščanje športnih panog

MS MOL na predlog ŠZLj z vidika razvoja vrhunškega športa razvršča športne panoge (discipline), ki jih gojijo vanjo vključena društva, v štiri skupine na podlagi naslednjih meril:

1. Mednarodna uspešnost (največ 20 točk), ki se ocenjuje na podlagi:

- udeležbe in dosežkov športnic in športnikov na olimpijskih igrah v obdobju zadnjih štirih olimpijskih ciklusov,
- udeležbe in dosežkov športnic in športnikov na absolutnih in mladinskih EP in SP v obdobju zadnjih dveh olimpijskih ciklusov.

2. Zasidranost panoge (največ 10 točk):

- v (srednje)evropskem športnem prostoru,
- v slovenskem športnem prostoru.

3. Gibalna vsebina športne panoge (faktor* - razpon od 0,1 do 1,0):

4. Ocena razvojnih možnosti (faktor 1,0 do 2,0)

- selekcijski temelji VŠ v športnem naraščanju, strokovnih in organizacijskih kadrih,
- razmere in dosežki športne panoge v širšem slovenskem prostoru.

6.3.1.2 Posledice razvrščanja

1. skupina – prednostne športne panoge: sofinanciranje celovitega razvoja panoge, všteti športno infrastrukturo iz vseh razpoložljivih virov - javnih, športne fundacije, marketinških dohodkov ŠZLj, športnih društev samih itn.

2. skupina: sofinanciranje programov športne priprave posameznikov in/ali ekip iz kroga kategoriziranih perspektivnih in vrhunskih športnikov, pomoč pri ustvarjanju selekcijskih temeljev v športnem naraščanju ter usposabljanju in izpopolnjevanju strokovnih kadrov.

3. skupina: sofinanciranje individualnih programov športne priprave kategoriziranih vrhunskih športnikov mednarodnega in svetovnega razreda.

4. skupina – vse druge športne panoge in aktivnosti: sofinanciranje programov panoge po merilih športa za vse.

6.3.1.3 Postopek razvrščanja športnih panog v skupine

Strokovni svet za vrhunski šport ŠZL opravi analizo uresničevanja delovanja in doseganja ciljev ob koncu vsakega poletnega in zimskega olimpijskega ciklusa ter na tej podlagi in na osnovi sprejetih meril predlaga morebitne spremembe razvrstitve športnih panog v posamezne skupine.

Sprememb stopijo v veljavo, ko usklajen predlog MU MOL in ŠZL sprejme MS MOL.

Programi prednostnih športnih panog 1. skupine so v načelu naravnani dolgoročno, preverjajo pa se srednjeročno. Drugi prednostni programi VŠ so naravnani srednjeročno in se preverjajo kratkoročno ob koncu vsake tekmovalne sezone.

6.4. Spremljajoča dejavnost

6.4.1. Mednarodne športne prireditve in sodelovanje

V Ljubljani vsako leto organiziramo 20 velikih mednarodnih športnih prireditev najvišjega ranga. S tem omogočimo Ljubljančanom neposredno spremljanje tekmovanj najboljših svetovnih športnic in športnikov, prispevamo k prepoznavnosti Ljubljane in vzpodbujamo mlade k ukvarjanju s športom. Gre za svetovna in evropska prvenstva, svetovne in

* Pojasnilo: faktor 0,1: panoga oz. disciplina, ki je predvsem veščina, gibalna vsebina je drugotnega pomena; faktor 1,0: športni dosežek izrazito zrcali zahtevnost gibalne vsebine – moči, hitrosti, koordinacije in gibljivosti – ter vrhunsko raven športne tehnike posamezne športne panoge oziroma discipline.

evropske pokale ter tradicionalne in memorialne športne prireditve.

Mednarodno sodelovanje poteka tudi na podlagi podpisanega protokola med glavnimi mesti Avstrije, Madžarske, Slovaške in Slovenije. Vsako leto se v enem mestu sreča 70 mladih športnikov iz vsakega mesta, kjer tekmujejo v košarki, nogometu, odbojki, namiznem tenisu in atletiki.

Veliko pa k mednarodnemu sodelovanju doprinese tudi organizirana civilno-športna sfera – športni klubi in društva ter SZ Ljubljane.

6.4.2 Dodatno izobraževanje in usposabljanje strokovnih kadrov

Posebna pozornost je namenjena spremljajočim programom športa, predvsem usposabljanju strokovnih kadrov za delo v športu. V izobraževanja za potrebe izvajanja interesne športne vzgoje otrok in mladine je vsako leto vključenih 160 vzgojiteljic, učiteljev in profesorjev športne vzgoje iz ljubljanskih vrtcev in osnovnih šol. Sofinancirano izobraževanje študentov Fakultete za šport, ki delujejo v ljubljanskih športnih društvih, za študij zimskih in letnih programov, ki se izvajajo izven sedeža fakultete. Prav tako sofinanciramo usposabljanje trenerjev za delo z v program vključenimi športniki.

6.4.3 Nagrade Marjana Rožanca in ŠZL

Vsako leto podelimo najzaslužnejšim funkcionarjem in delavcem v športu ter seveda športnikom nagrade Marjana Rožanca.

ŠZ Ljubljane vsako leto v sodelovanju z MOL podeljuje tudi priznanja in nagrade športnikom, športnikom invalidom, trenerjem in amaterskim športnim delavcem.

VII. FINANCIRANJE ŠPORTA V MOL

Za kvalitetno načrtovanje razvoja športa, ki bo v javnem interesu v naslednjem obdobju, je potrebno ločeno obravnavati rast proračunskih sredstev:

- za dejavnost in
- za investicije v športno infrastrukturo.

Izhodišče za oceno razvojnih možnosti predstavlja delež sredstev za šport v proračunu MOL za leto 2004 in sicer bomo:

- ob 6 % realni rasti sredstev za dejavnost zagotovili povečanje športno aktivnega prebivalstva za do 1% letno, z izboljšanjem pogojev vadbe za šport nadarjenih otrok in mladine (več profesionalnih strokovnih kadrov) bomo povečali število kategoriziranih športnikov za do 0,5% in zagotovili primerno funkcionalno uporabnost športnih objektov. Enak delež sredstev kot v letu 2002 pa bi namenili za

vrhunski šport članskih kategorij za nagrajevanje dosežkov, ki bistveno prispevajo k prepoznavnosti Ljubljane.

Investicije v športne objekte:

Načrtovanje vlaganj v športne objekte in naprave, odprte in pokrite površin, v MOL bo temeljilo na:

- opredeljenih prednostnih programih športa za vse in vrhunškega športa,
- prostorskih planih in rezervaciji površin v športne namene,
- finančnih možnosti proračuna,
- medsektorskem usklajevanju potreb vzgojno-izobraževalnih ustanov in športnih organizacij, upoštevajoč tudi pogoje za prirejanje velikih in večjih mednarodnih športnih tekmovanj,
- strokovni verifikaciji izvedbenih načrtov z vidika funkcionalnosti in gospodarnosti z angažiranjem strokovno pristojne institucije.

Z zagotavljanjem prostorske in projektne dokumentacije bo MOL podpirala prizadevanja za odpravljanje ozkih grl in belih lis v četrtnih skupnostih, kjer je zaradi premajhnih zmogljivosti otežen ali močno oviran razvoj zlasti množičnih oblik športne dejavnosti prebivalstva.

MOL bo obenem podpiral postopno doseganje evropskih standardov za izvajanje tistih prednostnih programov vrhunškega športa in z njimi povezanih kakovostnih mednarodnih športnih prireditev in tekmovanj. Le na teh temeljih se bo krepila konkurenčna sposobnost ljubljanskih vrhunskih športnikov in ekip v mednarodnem merilu, všteti zaželen oz. sorazmeren delež v slovenskih državnih reprezentancah (zlasti) olimpijskih športnih panog ter v slovenskih olimpijskih zastopstvih.

Prednostni projekti, ki jih bomo izpeljali v MOL ki jih bomo predvidoma izpeljali v MOL do leta 2012 so:

- osrednji nogometni štadion (v prvi fazi z do 15.000 gledalci),
- pokriti olimpijski plavalni bazen,
- večnamenska športna dvorana z do 8000 sedeži,
- skakalni center s športnim parkom nad Podutikom) z veliko skakalnico K-120 ter rolkarsko-rolarsko-kolesarsko progo za ljubiteljsko in selektivno športno dejavnost mladih (kolesarji, smučarski tekači in biatlonci itn.),
- dvorano osrednjega gimnastičnega centra
- nova ledena ploščad, namenjena učenju drsanja ter trening mladih hokejskih selekcij in umetnostnih drsalcev,
- ureditev športno rekreacijskih površin ob Savi

Za realizacijo programa investicij bo Mestni svet MOL na podlagi strokovnih študij o funkcionalnosti in gospodarnosti sprejel posebne sklepe. Posebej bo treba zelo tehtno analizirati in oceniti realno potrebno število sedežev za gledalce, saj to močno povečuje vzdrževalne stroške pokritih objektov.

MOL si bo skupaj s športnimi organizacijami prizadeval pritegniti k realizaciji oz. financiranju najbolj zajetnih investicij tudi denar iz drugih virov, še posebej za tiste projekte, ki so nacionalnega pomena in bodo predstavljali osrednje vadbena in prireditvena središča za vso Slovenijo. Ob pričakovanem deležu denarja iz proračuna Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ) in Fundacije za financiranje športnih organizacij

(FŠO) je utemeljeno zlasti pri financiranju spremljajočih programov v sklopu športnih centrov računati tudi z zasebnimi investitorji.

VIII. UPRAVLJANJE ŠPORTA V LJUBLJANI

Upravljanje programa športa temelji na racionalni obliki povezovanja upravnih, strokovnih, organizacijskih in izvajalskih nalog. Za izpeljavo programa športa, ki je v javnem interesu v Ljubljani, je, v okviru pristojnosti, odgovoren Oddelek za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport – Služba za šport v sodelovanju s Športno zvezo Ljubljane.

Pristojnosti so opredeljene v Zakonu o lokalni samoupravi, Zakonu o športu, Statutu MOL in drugih aktih.

Program športa v MOL vsebuje v »Nacionalnem programu športa v Sloveniji« opredeljene vsebine športa v lokalni skupnosti in specifični program MOL.

Načrtovanje in upravljanje športa temelji na naslednjih dokumentih:

- Usmeritvah za financiranja športa v Mestni občini Ljubljana do leta 2008 (???)
- Pravilniku o izboru izvajalcev letnega programa športa v Mestni občini Ljubljana,
- Pravilniku o merilih za razvrščanje športnih panog v prednostni program športa v MOL,
- Pravilniku za vrednotenje, upravljanje in koriščenje javnih športnih objektov v MOL,
- Navodilu o načinu oddajanja telovadnic osnovnih šol v uporabo,
- Drugih normativnih aktih, ki se nanašajo na področje športa in delovanja mestne uprave MOL.

Usmeritve in cilje za financiranje športa v MOL do leta 2012 se vsako leto operacionalizira v odloku proračuna MOL.

Za načrtovanje, organiziranje, izpeljavo in nadziranje letnega programa športa v MOL imamo naslednjo mrežo:

- Oddelek za predšolsko vzgojo, izobraževanje in šport povezujejo aktivnosti vseh subjektov, ki sodelujejo pri izvedbi letnega programa športa;
- Športna zveza Ljubljane spodbuja razvoj vseh segmentov športa v športnih društvih in sooblikuje športno podobo in športno kulturo Ljubljane. Pripravlja predloge za vrednotenje športnih dosežkov in razmerij na področju vrhunškega in kakovostnega športa, ki se sofinancirajo iz proračunskih sredstev in izvaja naloge, opredeljene v dogovoru o sodelovanju med Mestno občino Ljubljana in Športno zvezo Ljubljane, ter druge dogovorjene naloge ;
- Javni zavod Agencija za šport Ljubljana koordinira in organizira izvajanje določenih programov športne vzgoje otrok in mladine ter dogovorjenih rekreativnih tekmovanj in akcij za občane Ljubljane, ki niso vključeni v sistem redne vadbe.
- Za upravljanje s športnimi objekti, ki so v lasti MOL, skrbijo Javni zavodi, ustanovljeni za ta namen, in športna društva na podlagi pogodbe o upravljanju.